

Myndigheten
för civilt försvar

Seminarieövning

Öva enkelt! – Värdlandsstöd till internationella civila aktörer

Seminarieövning

Öva enkelt! – Världsstöd till internationella civila aktörer

Myndigheten för civilt försvar
651 81 Karlstad

Produktion: Advant

Publikationsnummer: MCF0167 – juni 2026

ISBN-nummer: 978-91-7927-769-7

Tidigare utgiven: MSB2521 – 2025

Innehåll

Vad är Öva enkelt?	5
Hur är det tänkt att vi ska använda Öva enkelt?.....	6
Förberedelse	9
Vilka förberedelser och resurser krävs inför övningen?.....	9
Övningsbestämmelser.....	12
Checklista planeringsarbete.....	14
Genomförande	16
Inledning av övning.....	16
Scenario.....	18
Momentbeskrivning 1 – Förberedelse.....	19
Momentbeskrivning 2 – Förfrågan.....	20
Momentbeskrivning 3 – Mottagande.....	21
Momentbeskrivning 4 – Stöd under insats.....	22
Momentbeskrivning 5 – Avslut.....	23
Utvärdering	25
Utvärderingsenkät.....	26
Utvärderingsrapport.....	29
Vad är nästa steg efter utvärderingen?.....	36
Åtgärdsplan.....	37

Vad är Öva enkelt?

Vad är Öva enkelt?

Öva enkelt är ett övningsstöd som underlättar och hjälper dig som övningsledare genom hela processen från planering till genomförande och utvärdering av en övning. *Öva enkelt* är utformad för att vara genomförbar med enkla förberedelser, begränsad resursåtgång och utifrån egna förutsättningar.

I detta fall riktar sig övningen till aktörer som kan bidra till Sveriges värdlandsstöd.

Myndigheten för civilt försvar erbjuder flera stöd för att genomföra egna övningar. Innan övningsplaneringen påbörjas, se till att detta stöd stämmer överens med er långsiktiga planering för utbildning och övning kopplat till identifierade utvecklingsbehov.

Använd gärna följande frågeställningar som stöd innan du väljer övning:

- Varför ska vi öva?
- Vad ska övas?
- Vilka ska öva?
- Vilka resurser har vi att tillgå?
- Hur mycket tid har vi till förfogande?
- Hur ska erfarenheter omhändertas?

Efter övningen är det viktigt att ni avsätter tid och resurser för att hantera de erfarenheter som övningen genererat.

Hur är det tänkt att vi ska använda Öva enkelt?

Det här materialet är avsett för dig som ska planera, genomföra och utvärdera en övning i egen organisation. Materialet är uppdelat i tre delar:

1. Den inledande delen fokuserar på **förberedelser inför övningen**. Här finns stöd för dig som övningsledare, förslag på övningsbestämmelser och checklistor som underlättar planeringen.
2. Nästa del omfattar själva **genomförandet** med presentation av scenariot och beskrivningar av övningens moment, inspel och diskussionsfrågor. De fördjupande frågorna i bilagan är valfria men kan användas för att fördjupa diskussionen. Du väljer själv hur djupt din organisation/ verksamhet vill öva baserat på tillgänglig tid, eventuellt egna mål, ambitionsnivå och erfarenhetsgrad.
3. Den sista delen av dokumentet innehåller stöd för **utvärdering** av övningen i form av en utvärderingsenkät och en mall för utvärderingsrapport som utgår från övningens mål och som är enkel att använda. Där finns även en mall att använda för att skapa en åtgärdsplan.

Lycka till!

Varför ska vi öva?

Syftet med övningen är att möjliggöra för er att utforska er roll i att ge stöd till internationella civila aktörer på svenskt territorium, för att kunna ta emot civil och humanitär hjälp.

Vad vill vi uppnå?

Målet med övningen är att ni ska ha kunskap om hur er organisation kan ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer. Målet är nedbrutet i fem delmål som speglar de fem faserna av att ge värdlandsstöd¹:

1. **Förberedelse** – Ni har kunskap om vilka egna resurser som kan behöva bli förstärkta via internationell civil och humanitär hjälp samt hur er organisation kan bli aktuell för att bidra till värdlandsstöd.
2. **Förfrågan** – Ni har kunskap om hur en förfrågan om internationell civil och humanitär hjälp initieras.
3. **Mottagande** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid ankomst och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.
4. **Stöd under insats** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd under insatsen och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.
5. **Avslut** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid avslutning av insats och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.

Vad bygger övningsstödet på?

Detta övningsstöd bygger på planeringsstödet ”Värdlandsstöd till internationella civila aktörer – Stärkt förmåga vid övningar, fredstida kriser, höjd beredskap och krig”, som utgör ett underlag till fortsatt planering hos civila aktörer. Där finns bland annat information om:

- Vad civila aktörer bör sträva efter att uppnå inom ramen för värdlandsstöd.
- Hur värdlandsstöd behöver planeras och samordnas mellan olika nivåer i beredskapssystemet.
- Vilka förberedelser som krävs och vilket värdlandsstöd som kan behöva säkerställas i samband med en insats.
- Vikten av att vi utbildar och övar oss för att Sverige ska lyckas med att säkerställa värdlandsstödet.

Not 1. Så som de beskrivs i ”Värdlandsstöd till internationella civila aktörer – Stärkt förmåga vid övningar, fredstida kriser, höjd beredskap och krig”. Publikationsnummer: MCF0135.

Del 1

Förberedelse

Förberedelse

Vilka förberedelser och resurser krävs inför övningen?

För att genomföra övningen krävs ett begränsat antal personella resurser som kan ta på sig olika roller. Vissa roller kan innehas av samma person.

- En person måste utses till **övningsledare**, vilken är ansvarig för planeringen och dialogen med beställaren.
- Utöver detta behövs en **spelledare**, som kan vara samma person som övnings ledaren. Spelledarens uppgift är att leda diskussionerna under övningen genom att ställa frågor, fördela talutrymme, hålla tidsplanen och styra övningen framåt.
- En annan viktig roll är **utvärderingsledare**, vars ansvar är att dokumentera löpande under övningen samt sammanställa resultatet i utvärderingsrapporten. Om det inte finns en utpekad utvärderingsledare kommer du som övningsledare behöva göra detta arbete efteråt. Tips, ta hjälp!

Vad innebär övningen?

Övningen är till för att öva er organisations roll i att ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer. Den har ett utforskande och lärande fokus snarare än att pröva organisationens förmåga. Övningens mål är att ni ska ha kunskap om er organisations roll i att ge stöd till internationella civila aktörer på svenskt territorium för att Sverige ska kunna ta emot civil och humanitär hjälp. Övningen innehåller fem olika moment med tillhörande delmål och diskussionsfrågor utifrån de olika faserna av att ge värdlandsstöd.

Det finns möjlighet att skraddarsy frågeställningarna och scenariot för att passa just er organisation utifrån ert ansvarsområde, mognadsgrad och övningsbehov. Reflektera en stund över frågeställningarna och scenario. Om du vill göra ändringar gör gärna det, men säkerställ att de passar in mot övningens syfte och mål!

Vad är viktigt att tänka på kring säkerhetsskydd och sekretess?

Innan deltagarna bjuds in till övningen behöver övningsledaren, spelledaren och utvärderingsledaren överväga och svara på ett antal frågor.

1. Kommer övningen att involvera säkerhetsskyddsklassificerad och/eller sekretessbelagd information?
2. Berör övningen annan skyddsvärd information?
3. Är alla deltagare behöriga att ta del av den information som kommer att delas under övningen?
4. Är den tänkta övningslokalen lämplig med tanke på den information som ska delas?

Utifrån svaren ovan, säkerställ att nödvändiga riskreducerande åtgärder vidtas inför övningen. Vid osäkerhet, kontakta din organisations säkerhetsansvarige.

Vad har övningen för scenario?

Övningens scenario sträcker sig från en säkerhetspolitisk kris där Sveriges resurser för att hantera krisen börjar ta slut, till en händelse där Sverige måste begära internationell civil och humanitär hjälp. Detta ger ett brett spektrum av diskussionsmöjligheter.

Scenariot är baserat på ett längre scenario framtaget av Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) som även ligger till grund för annat material från Myndigheten för civilt försvar kring värdlandsstöd till internationella civila aktörer. Ni kan själva utveckla och ändra det presenterade scenariot utifrån era behov. Ändringar bör dock ske inom ramen för angivet syfte och mål.

Vad är viktigt att tänka på kring utvärdering och erfarenhetshantering?

Utvärderingsarbetet påbörjas redan i planeringsarbetet. Genom att planera vad vi ska observera och dokumentera under övningen skapar vi bra förutsättningar för utvärderingen och det efterföljande arbetet med åtgärder. Detta övningsstöd har förutbestämda utvärderingsfrågor som bygger på målformuleringarna.

I sista delen av övningsstödet finns mallen ”utvärderingsrapport” med textfält som kan fyllas i direkt under övningens gång. Där finns också mallen ”åtgärdsplan” som kan fyllas i, tillsammans med sakkunniga och resursägare efter övningen, när utvärderingen är färdig. En individuell utvärderingsenkät som deltagarna kan fylla i efter genomförd övning bifogas.

Det är viktigt att det är tydliggjort tidigt vem som ansvarar för att omhänderta identifierade lärdomar efter övningen och följa upp det som noteras i åtgärdsplanen. Resultatet av utvärderingen bör ingå som underlag i er plan för fortsatt förmågeutveckling.

Läsanvisningar för stöd till övningsledning

- Methodhäfte – Seminarieövning (MSB2286),
- Methodhäfte – Utvärdering av övning (MSB2233), samt
- Utvärdera mera! Ett metodstöd för utvärdering av övningar i form av e-lärande. [Vägledning för utvärdering](#).

Övningsbestämmelser

Detta är övningsbestämmelser som du som övningsledare kan använda för att tydliggöra övningens syfte, mål och innehåll för deltagarna. Övningsbestämmelserna kan till exempel skickas ut till de övande i samband med inbjudan till övningen.

Övningens namn: _____

Datum och tid för övningens genomförande: _____

Syfte: Syftet med övningen är att möjliggöra för er att utforska er roll i att ge stöd till internationella civila aktörer på svenskt territorium, för att kunna ta emot civil och humanitär hjälp.

Mål: Målet med övningen är att ni ska ha kunskap om hur er organisation kan ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer. Målet är nedbrutet i fem delmål som speglar de fem faserna av att ge värdlandsstöd vilket återfinns i planeringsstödet ”Värdlandsstöd till internationella civila aktörer – Stärkt förmåga vid övningar, fredstida kriser, höjd beredskap och krig”. Delmålen är:

- 1. Förberedelse** – Ni har kunskap om vilka egna resurser som kan behöva bli förstärkta via internationell civil och humanitär hjälp samt hur er organisation kan bli aktuell för att bidra till värdlandsstöd.
- 2. Förfrågan** – Ni har kunskap om hur en förfrågan om internationell civil och humanitär hjälp initieras.
- 3. Mottagande** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid ankomst och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.
- 4. Stöd under insats** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd under insatsen och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.
- 5. Avslut** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid avslutning av insats och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.

Målgrupp:

I detta fall riktar sig övningen till de aktörer som kan bidra till Sveriges värdlandsstöd till internationella civila aktörer. Konkretisera vad detta innebär för din organisation i rutan nedan.

Förkunskaper

- Kännedom om egen organisation och ansvarsområden samt viss kunskap om arbete kopplat till att ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer.
- De övade rekommenderas ha läst planeringsstödet "Värdlandsstöd till internationella civila aktörer" (MCF0135 – 2026) då en stor del av övningen bygger på detta dokument. De övade bör även ha genomfört webbutbildningen "[Värdlandsstöd till internationella civila aktörer](#)" (hittas på Myndigheten för civilt försvars hemsida) samt ha tagit del av FOI Memo "Scenarier för mottagande av internationell civil och humanitär hjälp".
- Genomför webbutbildning om [Ramverket Gemensamma grunder för ledning och samverkan – en introduktion](#). Denna webbutbildning ger tillfälle att pröva och fördjupa er kunskap om planeringsstödet och värdlandsstöd generellt.

Format: Seminarieövning.

Övningsledning: Övningsledare, spelledare och utvärderingsledare.

Tid för förberedelse för övande: Cirka tre timmar.

Tid för genomförande: Cirka fem timmar.

Tid för utvärdering: Cirka två timmar.

Logistik: Se checklista.

Övningslokal:

Konferensrum eller ledningsplats, se till att ta hänsyn till säkerhetskydd.

Stödmaterial/uppslagsverk: Planeringsstödet "Värdlandsstöd till internationella civila aktörer – Stärkt förmåga vid övningar, fredstida kriser, höjd beredskap och krig". Lagstöd exempelvis totalförsvarets författningshandbok. Om möjligt, säkerställ att en jurist finns tillgänglig för att vid behov svara på uppkomna frågor under övningen.

Checklista planeringsarbete

Detta är en checklista som är till för att underlätta övningsledarens planeringsarbete genom hela övningen från början till slut.

Före övningen

Genomför en uppdragsdialog med beställaren av övningen. Klargör förväntningar på leverans och hur erfarenheterna ska omhändertas.

Förankra övningsbestämmelserna hos beställaren.

Boka övningslokal med nödvändig utrustning, ta hänsyn till behov av eventuella säkerhetsskyddsåtgärder.

Sprid övningsbestämmelserna till deltagarna

Boka och bjud in övande samt övriga deltagare till övningen, säkerställ att de har rätt utbildning innan vad gäller regelverk m.m.

Förbered utvärdering med utvärderingsledaren och skriv ut utvärderingsenkäten som ska delas ut.

Se över övningens diskussionsfrågor och förbered vid behov tillägg eller justeringar.

Se över övningens scenario och förbered vid behov tillägg för att öka relevansen för din aktör.

Planera hur tiden ska användas under övningen och när pauser ska läggas in.

Förbered övningslokal och andra praktiska detaljer.

Kontrollera och förbered ev. fika och förbrukningsmateriel.

Under övningen

Genomför övningen.

Dela ut och samla in utvärderingsenkät.

Efter övningen

Sammanställ svaren från utvärderingsenkäterna.

Fyll i observationer och målbedömning i utvärderingsrapporten.

Färdigställ utvärderingsrapporten och påför vid behov säkerhetsskyddsklassificering.

Kommunicera utvärderingsresultatet till deltagarna.

Lämna över resultatet av övningen till beställaren och ta tillsammans fram en åtgärdsplan för fortsatt omhändertagande. Engagera gärna sakkunniga och resursägare i arbetet med åtgärdsplanen.

Boka en tid med de övande och beställaren längre fram för att följa upp åtgärderna och se över behovet av att uppdatera den fleråriga utbildnings- och övningsplanen.

Del 2

Genomförande

Genomförande

Nu har det blivit dags att genomföra övningen. Nedan finns stöd till hur inledningen av övningen kan genomföras och även stöd till spelledaren, det vill säga den som faciliterar diskussionerna och för övningen framåt.

Inledning av övning

Vem som inleder övningen kan variera beroende på organisation, tillgång till resurser och vilka som medverkar. Övningsledaren kan vara den som hälsar välkommen, men det går även bra att en chef eller motsvarande gör det för att sedan lämna över ordet till spelledaren.

Presentera syfte och mål med övningen: Understryk gärna att övningen ska vara lärande, att den ska utveckla er förmåga att ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer.

Gå igenom följande punkter:

- Vilka som ingår i övningsledningen och vilken roll de övande har.
Det är inte spelledaren som sitter på rätta svaret.
- Praktikaliteter kring tider, pauser och liknande.
- Information kring säkerhetsskydd och sekretess.
- Beskriv hur processen efter övningen ser ut.
- Spelregler kring övningen:
 - Till exempel att ”vad som sägs i rummet stannar i rummet”, att mobiltelefoner lämnas utanför rummet, eller annat som bestämts innan.
- Hur övningen kommer att gå till, exempelvis:
 - De olika momenten inklusive presentation av scenariot och diskussionsfrågor.
 - Om de övande fastnar i en fråga kommer spelledaren att parkera frågan och gå vidare.
 - Hur resultatet av övningen ska dokumenteras och spridas.

När inledningen är klar, meddela att övningen har startat.

Presentera scenariot

Scenariot syftar till att ge ett sammanhang att diskutera utifrån. Scenariot är enkelt och generellt beskrivet, för att undvika att fastna i detaljer. Texten inleds med en förhistoria som förklarar bakgrunden till händelseförloppet. Spelledaren använder sedan momenten och inspelen för att vägleda de övande genom diskussionsfrågorna.

Presentera det första momentet

- Läs upp scenariotexten i inspelet.
- Den första diskussionsfrågan är en ingång för att starta samtalet.
- Gå igenom diskussionsfrågorna i tur och ordning.

Upprepa med de följande momenten

- Läs upp scenariotexten i inspelet.
- Gå igenom diskussionsfrågorna i tur och ordning.

Avslutning

- När det återstår cirka 30 minuter är det dags att runda av.
- Återkoppla till syftet och målet med övningen.
- Be deltagarna resonera kring de viktigaste utvecklingsområdena som framkommit under övningen, vad har gått bra, vad behöver förbättras?
- Be deltagarna fylla i och lämna in utvärderingsenkäten.
- Tacka för deltagandet.
- Meddela när och hur deltagarna får återkoppling på resultatet av övningen.

Ta höjd i tid för att avslutningen är minst lika viktig som inledningen. Den sinnesstämning som råder bland deltagarna vid övningens slut, är den känsla som de kommer att ha med sig från övningen.

Scenario

Förhistoria: Gråzonen är det nya normalläget. Främmande makt har under en längre tid bidragit till ökade spänningar i norra Europa genom upprustning, provokativa militära övningar och förflyttningar av förband till strategiskt viktiga platser. Som svar ökar successivt närvaron av Natoallierades mark-, sjö- och flygförband i de nordiska och baltiska länderna. Sedan flera månader har en rad svårförklarliga ”olyckor” inträffat i Sverige och i grannländerna runtomkring. Cyberangrepp, informationspåverkan och underrättelseverksamhet har ökat markant i omfattning.

Ramfaktorer: Det är dagens datum, klockan är 10:00.

Plats: Er aktörs ledningsplats/konferensrum.

Orsaker och konsekvenser: Den ökade belastningen på beredskapssystemet tilltar successivt till den grad att Sveriges resurser behöver ses över. För att lösa de ständigt avlösande kriserna lyfts diskussionen om att Sverige bör begära internationell hjälp.

Momentbeskrivning 1 – Förberedelse

Mål

Ni har kunskap om vilka egna resurser som kan behöva bli förstärkta via internationell civil och humanitär hjälp samt hur er organisation kan bli aktuell för att bidra till värdlandsstöd.

Ungefärlig tidsåtgång för övningsmoment 1

Introduktion	10 minuter
Diskussion	60 minuter
Summering	10 minuter
Totalt	80 minuter

Inspel

För att bättre kunna hantera de ständigt avlösande kriserna som numera är vardagen har er organisation fått till uppgift att gå igenom er organisations ansvarsområden, identifiera potentiella resursbrister och ta fram planer för hur dessa kan åtgärdas genom hjälp från andra svenska aktörer samt internationella civila aktörer.

Ni ska även analysera er organisations eventuella roll i att stödja andra svenska aktörer och i att bidra till värdlandsstöd till internationella civila aktörer.

Diskussionsfrågor

- Vilka ansvarsområden har er organisation i normalläge, kris och krig?
- Inom er organisations ansvarsområde, finns det brister som ni inte kan lösa själva och skulle behöva ytterligare hjälp för, vilka kan ni i så fall vända er till?
- Vid en händelse där internationell civil och humanitär hjälp inkommer till Sverige, hur kan er organisation komma att bli aktuell för att ge värdlandsstöd och på vilket sätt?
- Hur kan ni förbereda värdlandsstödet för att göra insatsen effektiv redan innan hjälpen anländer?

Momentbeskrivning 2 – Förfrågan

Mål

Ni har kunskap om hur en förfrågan om internationell civil och humanitär hjälp initieras.

Ungefärlig tidsåtgång för övningsmoment 1

Introduktion	10 minuter
Diskussion	60 minuter
Summering	10 minuter
Totalt	80 minuter

Inspel

Sent en kväll några dagar efter att er analys är klar angrips ett grannland till Sverige. Grannlandet har besvarat angreppet och åberopat artikel 5 i Natostadgan. Sveriges regering beslutar om skärpt beredskap i hela landet.

Senare angrips även Sverige genom fjärrbekämpning som drabbar både militära mål och samhällsviktig verksamhet. Den samlade effekten på civilbefolkningen i de värst drabbade områdena är mycket stor. Allteftersom lägesbilden klarnar är det uppenbart att internationell civil och humanitär hjälp måste efterfrågas.

Diskussionsfrågor

- Hur gör ni vid en samhällsstörning där Sveriges resurser inte räcker till och internationell civil samt humanitär hjälp behöver efterfrågas?
- Vilka internationella avtal känner ni till som kan användas för att skicka ut en förfrågan om internationell civil och humanitär hjälp?
- Om Myndigheten för civilt försvar, i egenskap av nationella kontaktpunkt för EU och Nato, behöver efterfråga internationell civil och humanitär hjälp, vad behöver ni bistå med för underlag inför förfrågan?

Momentbeskrivning 3 – Mottagande

Mål

Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid ankomst och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.

Ungefärlig tidsåtgång för övningsmoment 1

Introduktion	10 minuter
Diskussion	60 minuter
Summering	10 minuter
Totalt	80 minuter

Inspel

Successivt börjar den internationella civila och humanitära hjälpen anlända till Sverige. Den blir över tid mycket omfattande men är ändå långt ifrån tillräcklig. Hjälpen kommer via flera kanaler, från EU, FN och Nato, men även bilateralt och genom icke-statliga hjälporganisationer. Hjälpen kommer från både de nordiska grannländerna, Schengenområdet och tredjeländ.

Väl på plats registreras hjälppersonal och materiel vid de upprättade mottagningsplatserna och de tilldelas en samverkansperson. Periodvis blir belastningen på mottagningsplatserna mycket stor.

Diskussionsfrågor

- Vilket stöd kan de internationella civila aktörerna behöva vid mottagande och vad kan er organisation bidra med?
- Vilka funktioner bör ni upprätta på mottagningsplatsen och kan ni ta stöd från andra aktörer för att upprätta dessa funktioner?
- Vilka aktörer måste ni samverka med vid mottagande för att säkerställa att värdlandsstödet blir effektivt till internationella civila aktörer?

Momentbeskrivning 4 – Stöd under insats

Mål

Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd under insatsen och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.

Ungefärlig tidsåtgång för övningsmoment 1

Introduktion	10 minuter
Diskussion	60 minuter
Summering	10 minuter
Totalt	80 minuter

Inspel

Det har gått flera veckor sedan Sverige senast angreps. Situationen i landet förbättras långsamt men trots det är behovet av stöd långt ifrån över. De internationella civila och humanitära insatserna till Sverige avlöser varandra. Förfrågningar om ny hjälp, mottagande och avslut av avklarade insatser löper parallellt.

Diskussionsfrågor

- Vilket värdlandsstöd kan den internationella civila och humanitära hjälpen behöva under insatsen och vad kan er organisation bidra med?
- Hur säkerställer ni att ett effektivt värdlandsstöd ges kontinuerligt till de internationella civila aktörerna under insatsen?
- Vilka aktörer måste ni samverka med under insatsen för att säkerställa att värdlandsstödet blir effektivt?

Momentbeskrivning 5 – Avslut

Mål

Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid avslutning av insats och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.

Ungefärlig tidsåtgång för övningsmoment 1

Introduktion	10 minuter
Diskussion	60 minuter
Summering	10 minuter
Totalt	80 minuter

Inspel

Efter ytterligare ett antal månader har den väpnade konflikten tagit slut både i Sverige och i grannlandet. I Sverige håller de akuta civila och humanitära hjälpinsatserna på att avvecklas och på flera håll sker formella avslut till dem internationella civila aktörerna. Sändande länder och organisationer informeras och personal samt materiel registreras innan utresa.

Diskussionsfrågor

- Vilket värdlandsstöd kan de internationella civila aktörerna behöva vid avslutning av insats?
- Vilka aktörer måste ni samverka med när insatsen är avslutad?
- Vilka administrativa behov kvarstår för er del efter att insatsen är avslutad?
- Hur tackas de internationella civila aktörerna av efter att insatsen är avslutad?

Del 3

Utvärdering

Utvärdering

Nu har det blivit dags att utvärdera och sammanställa de slutsatser som framkommit under övningen.

Nedan följer en utvärderingsenkät som är till för de övande. Utöver den finns även en mall för utvärderingsrapport som inkluderar plats för utvärderingsledarens observationer och bedömning. Till sist finns även en mall för åtgärdsplan.

Stöd till summering av övningen

Be deltagarna resonera kring:

- vad har gått bra,
- vad behöver förbättras,
- de viktigaste utvecklingsområdena som framkommit under övningsmomentet.

Utvärderingsenkät

Denna utvärderingsenkät syftar till att de övande ska självskatta i vilken utsträckning aktören har uppfyllt målen. Utvärderingsledaren kan vid behov göra förändringar i utvärderingsenkäten. Utvärderingsenkäten delas ut till de övande efter övningens genomförande och är ett ingångsvärde för analys av det samlade utvärderingsresultatet.

Namn: _____

Roll/Funktion: _____

Fråga 1

I vilken utsträckning upplever du att ni har kunskap om vilka ansvarsområden ni har som kan komma att behöva bli förstärkta via internationell civil och humanitär hjälp?

Mycket stor utsträckning

Stor utsträckning

Liten utsträckning

Inte alls

Motivera:

Fråga 2

I vilken utsträckning upplever du att ni har kunskap om hur er organisation kan komma att bli aktuell för att bidra till världsstöd?

Mycket stor utsträckning

Stor utsträckning

Liten utsträckning

Inte alls

Motivera:

Fråga 3

I vilken utsträckning upplever du att ni har kunskap om hur ni initierar en förfrågan om internationell civil och humanitär hjälp?

 Mycket stor utsträckning Stor utsträckning Liten utsträckning Inte alls

Motivera:

Fråga 4

I vilken utsträckning upplever du att ni har kunskap om vilket värdlandsstöd de internationella civila aktörerna behöver vid mottagandet?

 Mycket stor utsträckning Stor utsträckning Liten utsträckning Inte alls

Motivera:

Fråga 5

I vilken utsträckning upplever du att ni har kunskap om vilket värdlandsstöd de internationella civila aktörerna behöver under insatsen?

 Mycket stor utsträckning Stor utsträckning Liten utsträckning Inte alls

Motivera:

Fråga 6

I vilken utsträckning upplever du att ni har kunskap om vilket värdlandsstöd de internationella civila aktörerna behöver vid avslut av insatsen?

Mycket stor utsträckning

Stor utsträckning

Liten utsträckning

Inte alls

Motivera:

Fråga 7

I vilken utsträckning upplever du att ni har kunskap om vilka resurser ni kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd?

Mycket stor utsträckning

Stor utsträckning

Liten utsträckning

Inte alls

Motivera:

Utvärderingsrapport

Övad organisation: _____

Övningens namn: _____

Datum för övningens genomförande: _____

Bakgrund

Beskriv varför övningen genomförts:

Beskrivning av övningen

Syfte: Syftet med övningen är att möjliggöra för er att utforska er roll i att ge stöd till internationella civila aktörer på svenskt territorium, för att kunna ta emot civil och humanitär hjälp.

Metod: Övningen genomfördes i form av en seminarieövning. Utifrån satta mål (se nedan), skapades ett scenario och diskussionsfrågor som möjliggjorde för deltagarna att genom diskussion och analyser nå de uppsatta målen för övningen. Diskussionen leddes av en spelledare som med hjälp av scenario och understödande frågor lotsade deltagarna mot målen. Förloppet observerades och dokumenterades av utvärderingsledaren. Observationer tillsammans med svar från utvärderingsenkäter ligger till grund för denna rapport.

Övningsdeltagare

Fyll i namn och roll för de som deltagit i övningen.

Roll	Namn

Mål

Målet med övningen är att ni ska ha kunskap om hur er organisation kan ge värdlandsstöd till internationella civila aktörer. Målet är nedbrutet i fem delmål som speglar de fem faserna av att ge värdlandsstöd vilket återfinns i planeringsstödet ”Värdlandsstöd till internationella civila aktörer – Stärkt förmåga vid övningar, fredstida kriser, höjd beredskap och krig”, som är följande:

1. **Förberedelse** – Ni har kunskap om vilka egna resurser som kan behöva förstärkas via internationell civil och humanitär hjälp samt hur er organisation kan bli aktuell för att bidra till värdlandsstöd.
2. **Förfrågan** – Ni har kunskap om hur en förfrågan om internationell civil och humanitär hjälp initieras.
3. **Mottagande** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid ankomst och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.
4. **Stöd under insats** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd under insatsen och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.
5. **Avslut** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid avslutning av insats och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.

Utvärderingsmetod

Utvärderingen bestod i att ta reda på och dokumentera hur det gick i övningen och varför det blev så. Utvärderingen bestod av två delar, en självskattande del som de övande själva besvarade efter avslutad övning via en enkät, och en andra del som bestod av att utvärderingsledaren följde de övande under övningen och noterade de övandes diskussioner och slutsatser i förhållande till målen. Dessa två underlag har sedan vägts samman och legat som grund för utvärderingen.

Resultat från övningen

Nedan finns plats för utvärderingsledaren att redovisa resultatet från övningen utifrån de olika målen. Resultatet bör spegla både utvärderarens observationer under övningen och deltagarnas enkätsvar. Resultatet ligger sedan till grund för arbetet med framtagande av utvecklingsområden och åtgärdsförslag.

- 1. Förberedelse** – Ni har kunskap om vilka egna resurser som kan behöva bli förstärkta via internationell civil och humanitär hjälp samt hur er organisation kan bli aktuell för att bidra till värdlandsstöd.

Hur gick det?

Varför blev det så?

Vilka styrkor observerades?

Vilka brister observerades?

Målbedömning:

2. Förfrågan – Ni har kunskap om hur en förfrågan om internationell civil och humanitär hjälp initieras.

Hur gick det?

Varför blev det så?

Vilka styrkor observerades?

Vilka brister observerades?

Målbedömning:

- 3. Mottagande** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid ankomst och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.

Hur gick det?

Varför blev det så?

Vilka styrkor observerades?

Vilka brister observerades?

Målbedömning:

4. **Stöd under insats** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd under insatsen och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.

Hur gick det?

Varför blev det så?

Vilka styrkor observerades?

Vilka brister observerades?

Målbedömning:

5. **Avslut** – Ni har kunskap om vad internationella civila aktörer behöver hjälp med i form av värdlandsstöd vid avslutning av insats och vilka resurser ni själva kan bistå med kopplat till att bidra till värdlandsstöd.

Hur gick det?

Varför blev det så?

Vilka styrkor observerades?

Vilka brister observerades?

Målbedömning:

Slutsatser

Här finns utrymme för utvärderingsledarens samlade bedömning och en beskrivning av identifierade utvecklingsområden.

Vad är nästa steg efter utvärderingen?

Utvecklingsområden ska omsättas i verksamheten i efterföljande erfarenhets-
hanteringsprocess. Utvärderingsledare med hjälp av övningsledare och berörda
sakkunniga och resursägare fyller i utvecklingsområden och föreslår vilka åtgärder
som bör genomföras för att höja förmågan. Åtgärdsförslagen kan skrivas i
punktform och motiveras med fritext i mallen för åtgärdsplan nedan. Detta
arbete ska förankras med beställaren.

Åtgärdsplan

Nr	Utvecklingsområde	Åtgärd	Ansvarig (namn)	Genomförande (datum)	Åtgärd senast (datum)	Uppföljning av åtgärd (datum)	Ansvarig för uppföljning (namn)
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							

Nu är du i mål med denna övning.

Bra jobbat!

Tips

På Myndigheten för civilt försvars hemsida hittar du fler Öva enkelt!

**Myndigheten
för civilt försvar**